

VARHAINEN TUKI

PERTO/JENNI PAUKKURI

VARHAINEN TUKI LAPSIPERHEIDEN NÄKÖKULMASTA

- Ehkäisevää lastensuojelua ja lasten hyvinvointia edistävää toimintaa
- Erilaiset palvelut ja toimintamallit → helpottavat ja tukevat lapsiperheiden arkea, kun perheessä ennalta tiedossa oleva riskitekijä (esim perinnöllinen sairaus) tai perheestä on huoli
- Perheessä olevia haasteita: työn ja perheen yhteensovittamisen hankaluudet, elämän hektisyys, monimuotoistuvat perheet, palveluiden pirstaleisuus
- Tuen tavoitteena lapsen hyvinvointi → tukemalla vanhemmuutta ja perhettä
- Toiminnan keskiössä on lapsi → kannustetaan vanhemman ja lapsen väliseen yhteiseen toimintaan → vuorovaikutus ja tunneside vahvistuu
- Varhaisella tukemisella pyritään mahdollisimman varhain vastaamaan perheen tarpeisiin

VARHAINEN TUKI LAPSIPERHEIDEN NÄKÖKULMASTA

- Varhainen tuki eli lapsen hyvinvoinnista huolehtiminen vaatii yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta ja moniammatillisuutta
- Moniammatillisuus ei ole kirosana, vaan lapsen etu ja monen lapsen elämän pelastus!
- Vanhempien omat voimavarat ja motivaatio onnistumisen tärkeitä lähtökohtia → voidaan hyödyntää, kun tukea tarjotaan pulmien ollessa pieniä

VARHAISEN TUEN PALVELUT

- Lapsiperheille suunnattuja peruspalveluita mm neuvoloissa, varhaiskasvatuksessa (myös avoin varhaiskasvatus/perhekeskukset/perhepuistot) ja koulussa palveluita tehostamalla
- Jos esimerkiksi varhaiskasvatuksen varhainen tuki ei riitä, lapsen ja perheen tulee saada ratkaisuja pulmiinsa esimerkiksi lastensuojelusta

VARHAISEN TUKEEN LIITTYVÄT ASIAKKUUDET

Ehkäisevä lastensuojelu Kaikille lapsille/perheille annettava tuki esimerkiksi varhaiskasvatuksessa

Sosiaalihuoltolain mukainen asiakkuus Lapsi/perhe tarvitsee sosiaalipalveluita. Tuki esim. vanhemman uupumiseen, verkostojen puutteeseen, kasvatukseen tm liittyviin ongelmiin → Perhetyö (voi olla ehkäisevää tai korjaavaa) tai lapsiperheiden kotipalvelu

Lastensuojelun asiakkuus Sosiaalihuoltolain palvelut ei riitä muuttamaan lapsen tilannetta, tarvitaan lastensuojelun palveluita

VIDEOT:

- [Lapsiperheiden kotipalvelu Helsingissä – YouTube](#)
- [Unelmien perhekeskus – YouTube](#)

VARHAINEN PUUTTUMINEN

- Toimimista mahdollisimman varhain, avoimesti ja yhteistyössä ongelmatilanteiden ehkäisemiseksi
- Olennaista toimia silloin, kun on vielä runsaasti mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja
- Pelkkä puuttuminen ongelmiin ei riitä, tarvitaan myös hyvinvointia rakentavaa ja ongelmia ehkäisevää työtä eli varhaista tukea
- Varhaista vastuunottoa omasta toiminnasta toisten tukemiseksi

LASTENOHJAAJAN NÄKÖKULMA

- Kyetään havainnoimaan ja huomioimaan lasten kasvua ja kehitystä, myös mahdollista lasten kasvuolojen vaarantumista
- Tehtävänä puuttua/tukea havaitsemassaan tilanteessa
- Keskeistä omat valmiudet ja rohkeus tarttua koettuun/havaittuun huoleen
- Havaittujen tilanteiden pohtiminen ja toimiminen tarvittaessa
- lapsen tuentarpeiden huomiointi
- yhteistyö oman työyhteisössä ja tiimissä
- yhteistyö vanhempien kanssa
- moniammatillisen yhteistyön tarve
- lastensuojelun tarve

KOKEMUKSIA/AJATUKSIA VARHAISESTA TUESTA JA SEN TOTEUTUMISESTA

HUOLEN PUHEEKSIOTTAMINEN

- Varhaisen puuttumisen toimintatapa
- Tapa ottaa askarruttava asia puheeksi loukkaamatta toista
- Kunnioitus perhettä/hooltajia kohtaan
- Otetaan esiin oma huoli ja pyydetään apua sen huojentamiseen
- Huoli puheeksi varhain → yhteistyöhönkin päästään varhain
- Ei ilmoiteta ongelmaa ja pyydetä tekemään muutosta, vaan ilmaistaan oma huoli ja pyydetään yhteistyöhön

PUHEEKSIOTTAMISEN PELISÄÄNNÖT:

- Pohdi huoltasi ja mieti, missä asioissa aidosti tarvitset huoltajien apua lapsen tukemisessa.
- Mieti, mikä lapsen/perheen kanssa työskentelyssä on hyvää ja toimivaa.
- Mieti, miten ilmaiset itseäsi niin, ettei puheesi tule tulkituksi moitteeksi tai syytteeksi.
- Ennakoi, miten sanoihisi reagoidaan ja mitä tapahtuu, jos teet sen mitä ajattelit.
- Keskustele mahdollisesti työkaverin kanssa tavasta lähestyä perhettä, mikä auttaa aitoon vuorovaikutukseen ja jatkamaan yhteistyön rakentamista.
- Kun tunnet, että olet löytänyt rakentavan ja kunnioittavan lähestymistavan, ota huolesi puheeksi sopivan ajan tullen ja sopivassa paikassa. Kuuntele, ole joustava ja läsnä tilanteessa.
- Puheeksi ottamisen jälkeen pohdi, mitä tapahtui. Kävikö niin kuin ennakoit? Mitä opit tilanteesta? Miten turvaat osaltasi dialogin ja yhteistyön jatkamisen?

HUOLEN VYÖHYKKEISTÖ

- Huolen vyöhykkeistön avulla työntekijän on helpompi arvioida tuen ja yhteistyön tarvetta
- Tutustu Thl:n sivuun: [Huolen vyöhykkeet - Lapset, nuoret ja perheet – THL](#)
- Tee muistiinpanot itsellesi jokaisesta huolen vyöhykkeestä/tasosta ja liitä myös jokin konkreettinen esimerkki jokaiseen vyöhykkeeseen.

ITSENÄINEN TEHTÄVÄ:

- Lue Huoli puheeksi-julkaisun esimerkkitalanteet: Kuvaus Jukasta (sivunumero 9) ja kuvaus Liisasta (sivu 10)
[URN_ISBN_978-951-33-1792-8.pdf \(julkari.fi\)](https://julkari.fi/URN_ISBN_978-951-33-1792-8.pdf)
- 1. Miten Jukan ja hänen perheensä kohdalla olisi voitu toimia toisin Huolen puheeksi oton kannalta?
- 2. Mitkä asiat onnistuivat Liisan ja hänen äitinsä kohdalla?